

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz (przewodniczący)

SSN Tomasz Artymiuk

SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)

Protokolant Klaudia Binienda

w sprawie **D. P.**,

skazanego z art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 178a § 4 k.k.

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2023 r. w Izbie Karnej,

na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 5 k.p.k.),

kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich

od wyroku Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej

z dnia 28 grudnia 2022 r., sygn. II K 1479/22,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w Białej Podlaskiej do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Białej Podlaskiej wyrokiem z dnia 28 grudnia 2022 r., sygn. akt II K 1479/22, uznał D. P. za winnego czynu z art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 178a § 4 k.k. polegającego na tym, że w dniu 16 sierpnia 2022 roku w P. na drodze nr [...] pow. B., woj. [...], będąc wcześniej skazanym wyrokiem Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej, sygn. akt II K 903/19 o czyn z art 178a § 1 k.k., kierował w ruchu

lądowym samochodem marki A. o nr rej [...] w stanie nietrzeźwości wynoszącym 2,57 ‰ i 2,50 ‰ alkoholu we krwi - i za to na podstawie art. 178a § 4 k.k. w zw. z art. 37b k.k., art. 34 § 1a pkt 1 k.k. i art. 35 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę roku ograniczenia wolności, polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin miesięcznie, a na podstawie art. 42 § 3 k.k. orzekł wobec niego dożywotni zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych; nadto, stosownie do treści art. 43a § 2 k.k. zasądził od oskarżonego świadczenie pieniężne w kwocie 10.000 zł na rzecz Funduszu.

Powyższy wyrok uprawomocnił się bez zaskarżenia w dniu 5 stycznia 2023 r.

Kasację od tego wyroku na korzyść skazanego D. P. wniósł na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. Rzecznik Praw Obywatelskich, który na zasadzie art. 523 § 1 k.p.k. zarzucił rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie prawa karnego materialnego, tj. art. 178a § 4 k.k. poprzez niezasadne przypisanie skazanemu popełnienia przestępstwa kwalifikowanego, podczas gdy w dacie wyrokowania nie był osobą prawomocnie skazaną za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, gdyż skazanie na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej z dnia 19 września 2019 r., w sprawie o sygnaturze akt II K 903/19, uległo zatarciu z mocy prawa, jak również zarzucanego czynu skazany nie dopuścił się w dacie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych.

W konkluzji Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o dopuszczenie dowodu z dokumentów zgromadzonych w aktach postępowania Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej, sygn. akt VII K 104/19, wyszczególnionych w *petitum* kasacji oraz o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Białej Podlaskiej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich okazała się oczywiście zasadna, co skutkowało jej uwzględnieniem w całości w trybie opisanym w art. 535 § 5 k.p.k.

Trafnie podniósł skarżący, że warunkiem odpowiedzialności za przestępstwo z art. 178a § 4 k.k. jest uprzednia prawomocna karalność sprawcy za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo za jedno z przestępstw określonych w art. 173, 174, 177 lub art.

355 § 2 k.k. popełnionych w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo dopuszczenie się prowadzenia pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczonego w związku ze skazaniem za przestępstwo.

Sąd Rejonowy w Białej Podlaskiej zaskarżonym wyrokiem przypisał D. P. popełnienie przestępstwa z art. 178a § 1 i § 4 k.k. wskazując, że oskarżony był wcześniej prawomocnie skazany za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości. Sąd ten zaliczył na w poczet materiału dowodowego między innymi kartę karną, z której danych wynikało, że oskarżony był kilkakrotnie skazany, tj.:

1. wyrokiem **Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej** z dnia **19 września 2019** r., sygn. akt **II K 903/19** (prawomocnym z dniem 27 września 2019 r.), za czyn z art. 178a § 1 k.k., gdzie wymierzono mu karę grzywny w wymiarze 150 stawek dziennych, ustalając wysokość każdej z nich na kwotę 10 złotych, a prócz tego orzeczono zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat i świadczenie pieniężne w kwocie 5.000 zł. Poszczególne kary i środki karne zostały przez skazanego wykonane w terminach: - 28 września 2019 r. - kara grzywny; 23 października 2020 r. - świadczenie pieniężne, oraz 11 czerwca 2022 r. - zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych. Przesłanki do zatarcia jednostkowego skazania, określone w art. 107 § 4a i 6 k.k. zaistniały z dniem 11 czerwca 2022 r.;
2. wyrokiem **Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej** z dnia **19 marca 2019** r., sygn. akt **VII K 104/19**, utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 6 czerwca 2019 r., sygn. akt XI Ka 442/19, za dwa czyny z art. 62 ust. 2 oraz art. 59 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii gdzie wymierzono mu odpowiednio, po rok pozbawienia wolności, a wobec drugiego z czynów, dodatkowo skazano go karę grzywny w wysokości 80 stawek po 10 zł każda; nadto orzeczono przepadek korzyści majątkowej, orzeczono karę łączną roku pozbawienia wolności, której wykonanie zawieszono na okres próby 3 lat, orzeczono dozór kuratora oraz zobowiązano skazanego do powstrzymania się od używania środków odurzających. Kara i przepadek korzyści majątkowej zostały przez skazanego wykonane w terminach: 25 września 2020 r. - kara grzywny oraz 12 lutego 2020 r. - przepadek korzyści

majątkowej. Skazania orzeczone powyższym wyrokiem, wobec niezarządzenia wykonania kary warunkowo zawieszanej, uległy zatarciu z mocy prawa z dniem 6 grudnia 2022 r. (w myśl art. 76 § 1 i 2 k.k.).

3. wyrokiem **Sądu Rejonowego w Częstochowie** z dnia **11 lutego 2020 r.**, sygn. akt **XVI K 1309/19**, za czyn z art. 62 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, gdzie wymierzono mu karę grzywny w wymiarze 150 stawek po 10 zł każda, którą wykonał w dniu 11 września 2020 r., w związku z czym przesłanki do zatarcia tego skazania, określone w art. 107 § 4a k.k. zaistniały z dniem 11 września 2021 r.

Przedstawiona powyżej analiza z informacji wynikających z danych o karalności Krajowego Rejestru Karnego prowadzi do wniosku, że skazanie D. P. wyrokiem w sprawie o sygn. akt II K 903/19 (za czyn z art. 178a § 1 k.k.) – przy zastosowaniu zasady jednoczesności zatarcia wszystkich skazań (art. 108 k.k.) uległo zatarciu z dniem 6 grudnia 2022 r. (w myśl art. 107 § 4a i 6 k.k. w zw. z art. 76 § 1 i 1 b k.k.).

Zgodnie z mającym zastosowanie w niniejszej sprawie art. 76 k.k., w przypadku orzeczenia kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, zatarcie skazania następuje po upływie 6 miesięcy od zakończenia okresu próby, ale zawsze dopiero - o ile orzeczono - po wykonaniu, darowaniu lub przedawnieniu wykonania grzywny lub środka karnego, przepadku lub środka kompensacyjnego albo wykonaniu środka zabezpieczającego.

Biorąc pod uwagę powyższe zaszczości należy przyjąć, że w dniu wydawania wyroku przez Sąd Rejonowy w sprawie II K 1479/22, tj. w dniu 28 grudnia 2022 r., zaskarżonego w niniejszej sprawie przez Rzecznika Praw Obywatelskich, przywołane skazania D. P., w tym za czyn z art. 178a § 1 k.k., powinny zostać uznane za niebyłe (art. 106 k.k. zd. 1), co skutkowało brakiem możliwości przypisania oskarżonemu surowszej odpowiedzialności karnej z art. 178a § 4 k.k. Tym bardziej, że w dacie popełnienia czynu nie obowiązywał już orzeczony w postępowaniu o sygn. akt. II K 903/19 zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, który – jak już powyżej odnotowano - został wykonany 11 czerwca 2022 r.

W związku z powyższym brak było w niniejszej sprawie podstaw do przyjęcia zaostrzonej odpowiedzialności wobec D. P. z art. 178a § 4 k.k.

Słusznie więc wskazał Rzecznik Praw Obywatelskich, że Sąd Rejonowy w Białej Podlaskiej dopuścił się rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia tego przepisu prawa karnego materialnego.

W rezultacie, Sąd Najwyższy, uwzględniając kasację Rzecznika Praw Obywatelskich wniesioną na korzyść skazanego, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Białej Podlaskiej do ponownego rozpoznania. Procedując повторно Sąd ten rozstrzygnie w zakresie odpowiedzialności karnej D. P. uwzględniając powyższe wskazania Sądu Najwyższego.

[SOP]

[ms]